

RJEŠENJE

**po Zahtjevu za pokretanje postupka privrednog subjekta Aneks d.o.o. Banja
Luka protiv privrednog subjekta Telekom Srpske a.d. Banja Luka**

**Sarajevo,
novembar 2009. godine**

Broj: 01-02-26-015-35-II/09
Sarajevo, 10.11.2009. godine

Na osnovu člana 42. tačke c) i g), a u vezi s članom 4. stav (1) tačke d) i članom 10. stav (2) tačke a), b) i c) Zakona o konkurenciji («Službeni glasnik BiH», br. 48/05, 76/07 i 80/09) u postupku pokrenutom po Zahtjevu za pokretanje postupka privrednog subjekta Aneks d.o.o. Banja Luka, Majke Jugovića 25, Banja Luka, putem punomoćnika advokata Kapetanović Tarika i Čurt Femila, Trampina 6, Sarajevo, protiv privrednog subjekta Telekom Srpske a.d. Banja Luka, Kralja Petra Karađorđevića 61-a, Banja Luka, Konkurencijsko vijeće, na 97. (devedesetsedmoj) sjednici održanoj dana 10.11.2009. godine, je donijelo

R J E Š E N J E

- I. Odbija se Zahtjev privrednog subjekta Aneks d.o.o. Banja Luka, podnešen radi utvrđivanja postojanja zabranjenog sporazuma između Telekoma Srpske a.d. Banja Luka i privrednih subjekata: Elektroprenos BiH Banja Luka, LHB Banka a.d. Banja Luka, Lanaco kompjuteri i komunikacije Banja Luka, Koming-Pro d.o.o. Gradiška, Terc Trade Company d.o.o. Prnjavor i Elta Kabel Dobož iz člana 4. stav 1. tačka d) Zakona o konkurenciji, kao neosnovan.
- II. Ocjenjuje se da su ugovori o zakupu kablovske kanalizacije zaključeni između Telekoma Srpske i privrednih subjekata iz tačke I. ovog Rješenja na tržištu pružanja usluga iznajmljivanje kablovske kanalizacije na području Republike Srpske u skladu sa Zakonom o konkurenciji.
- III. Odbija se zahtjev privrednog subjekta Aneks d.o.o. Banja Luka, podnešen radi utvrđivanja postojanja zloupotrebe dominantnog položaja od strana Telekom Srpske a.d. Banja Luka u smislu člana 10. stav 2. tačka a), b) i c) Zakona o konkurenciji, kao neosnovan.
- IV. Utvrđuje se da ne postoji zloupotreba dominantnog položaja u smislu člana 10. stav (2) tačka a), b) i c) Zakona o konkurenciji od strane privrednog subjekta Telekom Srpske a.d. Banja Luka na tržištu pružanja usluga interkonekcije na području Republike Srpske.
- V. Obavezuje se privredni subjekat Aneks d.o.o. Banja Luka da privrednom subjektu Telekom Srpske a.d. Banja Luka naknadi troškove postupka u iznosu od 6.945,12 KM u roku od 30 dana od dana prijema ove odluke.
- VI. Ovo Rješenje je konačno i bit će objavljeno u «Službenom glasniku BiH», službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

O b r a z l o ž e n j e

Konkurencijsko vijeće je dana 10.04.2009. godine pod brojem 01-02-26-015-II/09 zaprimilo Zahtjev za pokretanje postupka u smislu člana 28. Zakona o konkurenciji, podnesen od strane privrednog subjekta Aneks d.o.o. Banja Luka, Majke Jugovića 25, Banja Luka, putem punomoćnika advokata Kapetanović Tarika i Čurt Femila, Trampina 6, Sarajevo (u daljem tekstu: Podnosilac zahtjeva ili Aneks) protiv privrednog subjekta Telekom Srpske a.d. Banja Luka, Kralja Petra Karađorđevića br. 61-A, Banja Luka (u daljem tekstu: Telekom) zbog sumnje o postojanju zabranjenog sporazuma iz člana 4. stav 1) tačka (d) i zloupotrebe dominantnog položaja iz člana 10. stav 2) Zakona o konkurenciji.

Uvidom u Zahtjev za pokretanje postupka (u daljem tekstu: Zahtjev) i priloženu dokumentaciju, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da je isti kompletan i uredan, u smislu člana 28. Zakona o konkurenciji (u daljem tekstu: Zakon), te da su stečeni uslovi za izdavanje Potvrde o prijemu kompletnog i urednog Zahtjeva, u smislu člana 28. stav (3) Zakona o konkurenciji, te je ista izadata dana 07.05.2009. godine pod brojem 01-02-26-015-3-II/09.

Na osnovu dostavljenih informacija i dokumentacije Konkurencijsko vijeće je ocijenilo da nije moguće bez provođenja postupka utvrditi postojanje povrede Zakona o konkurenciji na koje Podnosilac zahtjeva ukazuje, te je donijelo Zaključak o pokretanju postupka broj 01-02-26-015-5-II/09 dana 12.05.2009. godine.

Stranke u postupku

Privredni subjekat Aneks registrovan je kod Osnovnog suda u Banja Luci, pod brojem registarskog uloška 1-3645-00, a njegovi osnivači su privredni subjekat Telekom Slovenije d.d. Ljubljana, Cigaletova 15, Ljubljana, Slovenija i fizičko lice Nebojša Antonijević (JMBG (..)**¹),(..)**,(..)**,(..)** . Osnovne djelatnosti privrednog subjekta Aneks su pružanje telekomunikacijskih usluga i proizvodnja računara i ostale opreme za obradu podataka. Privredni subjekat Aneks je alternativni operater usluga javne fiksne telefonije na osnovu dozvole DUFT-TS/04/06 od 08.05.2006. godine.

Privredni subjekat Telekom je javni telekom operater na području Bosne i Hercegovine. Osnovan je izdvajanjem telekomunikacione djelatnosti iz JP PTT Republike Srpske 1997. godine. Kupovinom 65% državnog kapitala, Telekom Srbija je od 18.06.2007. godine većinski vlasnik Telekoma, sa sljedećom strukturom kapitala: Telekom Srbija sa vlasničkim udjelom od 65%, Penzioni fond sa udjelom od 10% , mali dioničari sa udjelom od 20% i Fond restitucije sa udjelom od 5%. Osnovna djelatnost Telekoma je pružanje usluga u oblasti telekomunikacija. Shodno tome, Telekom posjeduje licence za mobilnu mrežu i servise, fiksnu mrežu i servise i pružanje internet usluga na cijeloj teritoriji BiH

¹ (..)** - Podaci predstavljaju poslovnu tajnu

Pravni okvir predmetnog postupka

Konkurencijsko vijeće je tokom postupka primijenilo odredbe Zakona, Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta («Službeni glasnik BiH», broj 18/06) i Zakona o upravnom postupku («Službeni glasnik BiH», br. 29/02, 12/04 i 88/07).

Relevantno tržište

U skladu sa članom 3. Zakona i čl. 4. i 5. Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta («Službeni glasnik BiH», broj 18/06) relevantno tržište se određuje kao tržište određenih proizvoda koji su predmet obavljanja djelatnosti privrednih subjekata na određenom geografskom području.

Relevantno tržište proizvoda obuhvata sve proizvode koje potrošači i/ili korisnici smatraju međusobno zamjenjivim, pod prihvatljivim uslovima, imajući u vidu osobito njihove bitne karakteristike, kvalitet, uobičajenu namjenu, način upotrebe, uslove prodaje i cijene.

Relevantno geografsko tržište obuhvata cjelokupnu ili značajan dio teritorije Bosne i Hercegovine na kojoj privredni subjekti djeluju u prodaji i/ili kupovini relevantnog proizvoda pod jednakim ili dovoljno ujednačenim uslovima i koji to tržište bitno razlikuju od uslova konkurencije na susjednim geografskim tržištima.

Privredni subjekat Aneks podnio je Zahtjev iz razloga što smatra da je Telekom zaključio zabranjeni sporazum iz člana 4. stav 1) tačka (d) Zakona u pogledu zaključenja Ugovora o zakupu kablovke kanalizacije i zloupotrebio dominantan položaj na način propisan članom 10. stav 2) tačke (a), (b) i (c) Zakona u pogledu cijene usluge interkonekcije. Obzirom da se radi o različitim uslugama, različitom činjeničnom i pravnom osnovu, Konkurencijsko vijeće je u skladu sa članom 2. Odluke o određivanju relevantnog tržišta, odredilo relevantno tržište posebno za svaki dati slučaj.

U dijelu Zahtjeva koji se odnosi na zabranjeni sporazum iz člana 4. stav 1) tačka (d) Zakona u pogledu zaključenja Ugovora o zakupu kablovske kanalizacije, kao relevantno tržište utvrđeno je tržište pružanja usluga zakupa kablovske kanalizacije.

Relevantno tržište u geografskom smislu predmetne koncentracije je tržište Republike Srpske budući da privredni subjekat Telekom ima mogućnost pružanja usluga zakupa kablovske kanalizacije na području Republike Srpske.

Slijedom navedenog, relevantno tržište predmetne koncentraciji je tržište pružanja usluga zakupa kablovske kanalizacije na području Republike Srpske.

U dijelu Zahtjeva koji se odnosi na zloupotrebu dominantnog položaja na način propisan članom 10. stav 2) tačke (a), (b) i (c) Zakona u pogledu cijene usluge interkonekcije, kao relevantno tržište utvrđeno je tržište pružanja usluga interkonekcije na području Republike Srpske.

Relevantno tržište u geografskom smislu predmetne koncentracije je tržište Republike Srpske budući da privredni subjekt Telekom ima mogućnost pružanja usluga interkonekcije na području Republike Srpske.

Slijedom navedenog, relevantno tržište predmetne koncentracije je tržište pružanja usluga interkonekcije na području Republike Srpske

Postupak pred Konkurencijskim vijećem

Privredni subjekat Aneks je podnio Zahtjev za pokretanje postupka protiv privrednog subjekta Telekom iz razloga što smatra da je Telekom zaključio zabranjeni sporazum iz člana 4. stav 1) tačka (d) Zakona i zloupotrebio dominantan položaj na način propisan članom 10. stav 2) tačke (a), (b) i (c) Zakona.

Telekom je dao Odgovor na Zahtjev dana 02.06.2009. godine, i Dopunu odgovora na zahtjev dana 03.08.2009. godine.

Na zahtjev Konkurencijskog vijeća, Regulatorna agencija za komunikacije je dana 28.07.2009. godine dostavila Informaciju u pogledu utvrđivanja cijene usluge interkonekcije i u pogledu obaveze iznajmljivanja kablovske kanalizacije broj 05-29-1960-2/09 od 27.07.2009. godine.

U toku postupka, privredni subjekat Telekom je tražio produženje roka za davanje Odgovora na zahtjev za dodatnih 30 dana, koji zahtjev je Konkurencijsko vijeće ocjenilo opravdanim i odobrilo dodatni rok, imajući u vidu složenost predmeta. Privredni subjekat Aneks, se dana 27.07.2009. godine obratio Konkurencijskom vijeću sa molbom da se usmena rasprava zakazana za dan 05.08.2009. godine odgodi za datum nakon 20.08.2009. godine, što je Konkurencijsko vijeće i učinilo zakazavši istu za dan 26.08.2009. godine. Imajući u vidu naprijed navedene činjenice, kao i da je za utvrđivanje činjeničnog stanja i ocjenu dokaza bilo potrebno izvršiti dodatne analize, te da se radi o osjetljivim tržištima, Konkurencijsko vijeće je ocijenilo da je rok za donošenje konačnog rješenja iz člana 11. stav (2) Zakona o konkurenciji potrebno produžiti za dodatna tri mjeseca u smislu člana 41. stav (2) Zakona, te je dana 24.08.2009. godine pod brojem 01-02-26-015-24-II/09 donijelo Zaključak o produženju roka za donošenje rješenja radi utvrđivanja postojanja zabranjenog sporazuma i zloupotrebe dominantnog položaja.

U toku postupka održana je usmena rasprava dana 26.08.2009. godine, na kojoj su se zastupnici stranaka izjasnili o činjenicama i okolnostima na kojima se temelji zahtjev, te je izvršen uvid u dokaze koji su pribavljeni u postupku i to: Ugovore o davanju u zakup kablovske kanalizacije zaključene između: Telekomunikacije RS a.d. Banja Luka i Elektroprenos-Elektroprijenos BiH, broj 8893/06, zaključen dana 22.11.2006. godine, Telekomunikacije RS a.d. Banja Luka LHB Banka a.d. Banja Luka, broj 1-04-11349/05 zaključen dana 03.03.2006. godine, Telekomunikacije RS a.d. Banja Luka i Lanaco kompjuteri i komunikacije, broj 038/06-U zaključen dana 15.02.2006. godine, Telekomunikacije RS a.d. Banja Luka i Koming – Pro d.o.o. Gradiška, 1-04-8849/06 zaključen dana 09.10.2006. godine, Telekomunikacije RS a.d. Banja Luka i Terc Trade Company d.o.o. Prnjavor, broj 1-04-8848/06 zaključen dana 09.10.2006.

godine, Telekomunikacije RS a.d. Banja Luka i Elta kabel broj 1-04-2978/07, zaključen dana 19.04.2007 godine i Aneks br. 1. na isti ugovor zaključen pod brojem 1-04-2978-3/07 dana 04.06.2007. godine, kao i Informaciju Regulatorne agencije za komunikacije (u daljem tekstu: RAK) broj 05-29-1960-2/09 od 27.07.2009. godine

Na usmenoj raspravi strankama je ostavljen dodatni rok za izjašnjavanje na dokaze na koje je izvršen uvid tokom rasprave. Podnosilac zahtjeva je svoje očitovanje dostavio Konkurencijskom vijeću dana 10.09.2009. godine pod brojem 01-02-26-015-30-II/09 od 07.09.2009. godine, a Telekom je svoje očitovanje dostavio dana 14.09.2009. godine pod brojem 01-02-26-015-31-II/09 od 10.09.2009. godine.

a) Zabranjeni sporazum

U pogledu postojanja zabranjenog sporazuma iz člana 4. stav 1) tačka (d) Zakona, Podnosilac zahtjeva je u Zahtjevu naveo da je sa Telekomom dana 10.08.2006. godine zaključio Ugovor o interkonekciji kojim su utvrđena prava i obaveze stranaka po pitanju interkonekcije telekomunikacijske mreže stranaka. U cilju realizacije Ugovora o interkonekciji, Podnosilac zahtjeva i Telekom su dana 28.11.2006. godine potpisali Ugovor o kolokaciji. Ugovorom o kolokaciji Telekom se obavezao da Podnosiocu zahtjeva obezbijedi fizičku kolokaciju unutar objekta Telekoma i iznajmljivanje kablovske kanalizacije. Ugovor o kolokaciji je realizovan dana 28.08.2007. godine, čime su ispunjeni zahtjevi Podnosioca zahtjeva da na infrastrukturi Telekoma u Banja Luci izgradi svoju kolokaciju. Dana 29.10.2007. godine, dva mjeseca nakon realizacije kolokacije, ali prije nego je do početka korištenja usluga kolokacije shodno zaključenom Ugovoru o kolokaciji uopšte i došlo, Telekom je obavijestio Podnosioca zahtjeva da se Ugovor o kolokaciji raskida uslijed promjene Referentne interkonekcijske ponude (u daljem tekstu: RIP dokument) čiju je izmjenu Telekom jednostrano zatražio od RAK-a. U obavijesti je navedeno da je RAK odobrio zahtjev za izmjenom RIP dokumenta u dijelu koji utvrđuje obavezu davanja u zakup kablovske kanalizacije unutar usluge kolokacije, da je usluga zakupa kablovske kanalizacije prestala biti u ponudi u sklopu usluge kolokacije, ali da bi mogao ponuditi uslugu fizičke kolokacije zaključenjem novog ugovora na komercijalnoj osnovi. Iako je Podnosilac zahtjeva u tri navrata tokom 2007. i 2008. godine tražio da mu se dostavi ponuda za iznajmljivanje kablovske kanalizacije na komercijalnim osnovama, Telekom istu nije nikada dostavio, čime je Podnosilac zahtjeva onemogućen da realizira fizičku kolokaciju sa Telekomom. U izgradnju optike kojom se trebala realizovati kolokacija Podnosilac zahtjeva je uložio 85.440,58 KM u opremi i izvršenim radovima. Ova investicija uslijed neosnovanog raskida ugovora predstavlja čisti gubitak za Podnosioca zahtjeva.

Podnosilac zahtjeva smatra da je Telekom ovakvim postupanjem prekršio odredbe člana 4. stav 1. tačka (d) Zakona, jer u Republici Srpskoj ne postoji niti jedan drugi javni operater fiksne telefonije koji posjeduje infrastrukturu putem kojeg bi Podnosilac zahtjeva realizovao kolokaciju. Nadalje, Podnosilac zahtjeva ističe da mu je poznato da je Telekom zaključio i realizirao ugovore koji se tiču kolokacije, zakupa kablovske kanalizacije i iznajmljivanje optičke infrastrukture sa nekoliko preduzeća iz Republike Srpske, čime je primjenio različite uslove na identične transakcije s drugim privrednim subjektima i na taj način Podnosioca zahtjeva stavio u nepovoljniji tržišni položaj u odnosu na te privredne subjekte.

Nadalje, Podnosilac zahtjeva u svom izjašnjenju na dokaze u koje je izvršen uvid tokom usmene rasprave tj. u pogledu zaključenja šest Ugovora o zakupu kablovske kanalizacije između Telekoma i drugih privrednih subjekata navodi da su četiri od ukupno šest privrednih subjekata njegovi konkurenti, i to: Elta Kabl, čija je djelatnost pružanje usluga interneta i kablovske televizije, Lanaco, čija je djelatnost pružanje usluge interneta, Koming-Pro, čija je djelatnost pružanje usluga interneta i kablovske televizije, Terc Trade Company, čija je djelatnost pružanje usluga kablovske televizije. Zaključivanjem navedenih ugovora sa subjektima koje Telekom ne smatra svojim konkurentima, jer niti jedan od njih nije alternativni operater, je dokaz da je Telekom zaključio zabranjene sporazume. Dalje ističe da je Telekom odlučio legalizovati zatečenu infrastrukturu, iako je neka postavljena bez ovlaštenja Telekoma, dok je istovremeno raskinuo ugovor zaključen sa Aneksom i na taj način „pokidao“ legalnu infrastrukturu koju je Podnosilac zahtjeva izgradio na osnovu ugovora. Pored toga, Podnosilac zahtjeva ističe da je šest Ugovora o zakupu kablovske kanalizacije između Telekoma i drugih privrednih subjekata zaključeno na neodređeno vrijeme, dok je Podnosilac zahtjeva imao ugovor zaključen na godinu dana, te da šest ugovora koji su dostavljeni Konkurencijskom vijeću ne sadrže član 5. za razliku od ugovora između Telekoma i Podnosioca zahtjeva koji sadrži član 5. i istim su definisane cijene usluga i plaćenje.

Podnosilac zahtjeva, iz naprijed navedenih razloga, od Konkurencijskog vijeća traži da odredi mjere i rokove za otklanjanje štetnih posljedica postupanja Telekoma na način da naloži Telekomu da zaključi Ugovor o kolokaciji sa Podnosiocem zahtjeva, te istom omogućiti fizičku kolokaciju i zakup kablovske kanalizacije na način i pod uslovima predviđenim neosnovano i jednostrano raskinutim Ugovorom o kolokaciji.

U Odgovoru na zahtjev Telekom je naveo da je usluga iznajmljivanja kablovske kanalizacije bila u ponudi Telekoma na dva načina: u okviru RIP dokumenta i u cjenovniku usluga Telekoma nevezano za RIP dokument. Međutim, obzirom da iznajmljivanje kablovske kanalizacije nije predmet regulative RAK-a, Telekom je, u skladu sa svojom poslovnom politikom, odlučio da ovu uslugu više ne nudi, te se ista ne nalazi niti u RIP dokumentu niti u cjenovniku Telekoma.

Telekom neosporava činjenicu da je sa Podnosiocem zahtjeva imao zaključen Ugovor o kolokaciji čiji su predmet bili fizička kolokacija i iznajmljivanje kablovske kanalizacije, koji je zaključen dana 28.11.2006. godine. Međutim, Telekom osporava da je ovaj ugovor zaključen u svrhu realizacije Ugovora o interkonekciji od 10.08.2006. godine, jer je probni rad interkonekcije počeo 01.10.2006. godine, a komercijalni rad dana 01.11.2006. godine.

Telekom ne oporava da je usljed promjene RIP dokumenta, ponuda za kolokaciju izmjenjena na način da usluga iznajmljivanja kablovske kanalizacije nije više sastavni dio te ponude. Dalje ističe da u skladu sa važećim propisima, javni operateri i operateri sa značajnom tržišnom snagom imaju obaveze utvrđene RIP dokumentom u pogledu uspostavljanja interkonekcije. Pored toga, Telekom je pribavio i mišljenje RAK-a broj 05-29-1973-2/06 od 08.08.2006. godine po kojem Telekom nije obavezan u skladu sa RIP dokumentom ustupati svoju infrastrukturu mrežnom operateru u cilju proširenja njegove mreže.

Telekom ne osporava da je postojala i dalje korespodencija između Podnosioca zahtjeva i Telekoma nakon raskida Ugovora o kolokaciji vezano za mogućnost iznajmljivanja kablovske kanalizacije na komercijalnoj osnovi, ali tvrdi da do realizacije ove mogućnosti nije došlo iz razloga što Podnosilac zahtjeva ni u jednom od svojih zahtjeva od 13.06.2007. godine, 19.06.2007. godine, 23.11.2007. godine i 12.02.2008. godine nije tražio da mu se dostavi ponuda za kolokaciju na komercijalnoj osnovi, niti je tražio uslove za fizičku kolokaciju. Dalje ističe da Telekom nema namjeru da sa Podnosiocem zahtjeva, ili bilo kojim drugim subjektom, zaključi ugovor o iznajmljivanju kablovske kanalizacije, budući da ova usluga nije predviđena važećim RIP dokumentom, niti cjenovnikom usluga Telekoma, a spreman je zaključiti ugovor o fizičkoj kolokaciji u skladu sa važećim RIP dokumentom. Obzirom na navedeno, Telekom smatra da Podnosilac zahtjeva ne može od Telekoma zahtjevati preuzimanje cjelokupne inicijative za zaključenje ugovora, tj. upućivati pozive da isti uputi ponudu za uslugu koja nije ponuđena RIP dokumentom ili cjenovnikom, budući da je isti imao mogućnost uputiti ponudu Telekomu za traženu uslugu.

Telekom dalje ističe da je nudio uslugu zakupa kablovske kanalizacije na komercijalnoj osnovi u okviru cjenovnika usluga Telekoma, ali isključivo u cilju legalizacije zatečenog stanja u kablovskoj kanalizaciji ili za posebne projekte na zahtjev pravnog subjekta od kojih ni jedan nije operater javne fiksne telefonije, odnosno, konkurent Telekomu, pa time nije narušena tržišna konkurencija u pružanju usluga fiksne telefonije na relevantnom tržištu. Razlog što postoje ugovori o iznajmljivanju kablovske kanalizacije sa drugim privrednim subjektima je što je kod nekih od njih, prilikom promjene vlasničke strukture u Telekomu, zatečeno stanje bilo takvo da su tri privredna subjekta prethodno bez ovlaštenja Telekoma samostalno postavila svoju kanalizaciju, a Telekom je imao mogućnost da fizički uništi postavljenu opremu ili da to zatečeno stanje legalizuje, pa je odlučio da sa ova tri privredna subjekta stanje legalizuje. Što se preostala tri ugovora tiče, razlozi su izmjena RIP dokumenta i snalaženje u novoj situaciji kada je došao novi većinski vlasnik.

U pogledu pravne kvalifikacije činjeničnog stanja od strane Podnosioca zahtjeva, Telekom smatra da je ista neprecizna, jer u jednom dijelu Zahtjeva opisano činjenično stanje kvalifikuje kao zloupotrebu dominantnog položaja putem odbijanja saradnje, a u drugom kao zaključenje zabranjenog sporazuma. Telekom osporava postojanje zaključivanja zabranjenog sporazuma i zloupotrebe dominantnog položaja i smatra da su obje pravne kvalifikacije neprimjenjive. Nadalje ističe da se odbijanje saradnje sa drugim privrednim subjektima dešava u gotovo isključivo nereguliranim sektorima ili sektorima u kojima postoji državni monopol, što ovdje nije slučaj. Nasuprot tome, predmetni slučaj se dešava u sektoru telekomunikacija u kojem postoji regulativa kojom se predviđa obaveza operatora da saraduje sa drugim javnim operatorima, ali te obaveze nisu bezgranične, tako da Telekom nije obavezan da omogući uslugu iznajmljivanja kablovske kanalizacije. U pogledu navoda Podnosioca zahtjeva da Telekom krši odredbe člana 4. Zakona tj. da je zaključio zabranjeni sporazum, Telekom ističe da ne postoji ugovor odnosno zabranjeni sporazum kojim se Telekom obavezao, ili je nekog drugog privrednog subjekta obavezao, da primjenjuje nejednake uslove u istovjetnim transakcijama.

Telekom nadalje navodi da je stav RAK-a po pitanju iznajmljivanja kablovske kanalizacije jasan, a to je da ne postoji zakonska obaveza Telekoma da pruža navedenu uslugu. U pogledu Zakona o konkurenciji, u uporednom pravu, privrednom subjektu može biti naloženo da posluje sa drugim privrednim subjektom jedino ako su kumulativno ispunjena dva uslova: (1) da postoji dominantan položaj i (2) da se radi o proizvodu/usluzi koja predstavlja nezamjenjivu ulaznu komponentu za nekog njegovog partnera. U konkretnom slučaju, usluga zakupljivanja kablovske kanalizacije nije neophodna ulazna komponenta za poslovanje Podnosioca zahtjeva, budući da isti ima mogućnost na drugi način povezati komunikacijske tačke, što i čini zakupom vodova i to po cijenama koje su ispod nivoa komercijalnih cijena. Podnosilac zahtjeva, međutim, želi da promijeni način na koji ostvaruje tu svoju komponentu, te primora Telekom da vrši određenu uslugu na koju nije obavezan. Iz navedenih razloga Telekom smatra da je zahtjev neosnovan i predlaže da se isti kao takav odbije.

b) Zloupotreba dominantnog položaja

U pogledu postojanja zloupotrebe dominantnog položaja iz člana 10. stav 2) tačke (a), (b) i (c) Zakona, u toku postupka, Podnosilac zahtjeva je istakao da je cjenovna politika privrednog subjekta Telekom protivna Zakonu i Direktivama Evropskog Parlamenta i Vijeća broj 2002/19/EC i 97/33/EC, te tvrdi da je usljed dominantnog položaja Telekoma podvrgnut politici cjenovnih makaza (price squeeze) u segmentu pružanja usluga fiksne telefonije. Naime, razlika između maloprodajne cijene pretplatnicima privrednog subjekta Telekom za uslugu pozivanja i veleprodajne cijene terminacije koja se fakturiše Podnosiocu zahtjeva za uslugu interkonekcije iznosi 0,0005 KM.

Dalje navodi da je Telekom odlukom RAK-a broj: 03-29-2374-1/07 od 09.10.2007. godine proglašen operaterom sa značajnom tržišnom snagom na tržištu usluga fiksne telefonije što, između ostalog, znači da RAK može da ga obaveže da pruža usluge interkonekcije po troškovno orijentiranim cijenama, pod uslovima predviđenim Zakonom o Komunikacijama BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 31/03 i 75/06).

Privredni subjekat Aneks je u Zahtjevu dostavio i uporednu analizu cijena terminacije za povezivanje na fiksnu mrežu BH Telekoma i Telekoma i maloprodajnih cijena lokalnog poziva iz njihovih cjenika telekomunikacijskih usluga. Kao uporedni primjer iz prakse, u analizu je uvrstio i cijene Telekoma Slovenije, i to cijene terminacije određene RIP dokumentomom i maloprodajnu cijenu minute lokalnog poziva određenu cijenikom telekomunikacijskih usluga. Analiza je prikazana u Tabeli broj 1.

Tabela br. 1

TELEKOM SLOVENIJE					
RIP	Terminiranje nacionalnih poziva za operatore	od 7:00 do 19:00	od 19:00 do 7:00	RAZLIKA MC-xT	%
		Jaki saobraćaj	Slabi saobraćaj		
LT	Px (Primary exchange)	0,0147		0,0323	68,75
ST	SX (Secondary exchange)	0,0203		0,0266	56,67
DT	IX (International exchange)	0,0326		0,0143	30,42

MC	Nacionalni saobraćaj za korisnike	0,0469	0,0383		
BH TELEKOM					
RIP	Terminiranje nacionalnih poziva za operatore	od 7:00 do 19:00	od 19:00 do 7:00	RAZLIKA MC-xT	%
		Jaki saobraćaj	Slabi saobraćaj		
LT	Lokalno terminiranje	0,0195		0,0135	40,91
ST	Jednostruko tranzitno terminiranje	0,0293		0,0037	11,21
DT	Dvostruko tranzitno terminiranje	0,04		-0,007	-21,21
MC	Nacionalni saobraćaj za korisnike	0,033			
TELEKOM					
RIP	Terminiranje nacionalnih poziva za operatore	od 8:00 do 21:00	od 21:00 do 8:00	RAZLIKA MC-xT	%
		Jaki saobraćaj	Slabi saobraćaj		
LT	lokalno terminiranje	0,0195		0,0005	2,50
ST	jednostruko tranzitno terminiranje	0,0293		-0,0093	-46,50
DT	dvostruko tranzitno terminiranje	0,04		-0,02	-100,00
MC	Nacionalni saobraćaj za korisnike	0,02			
RIP referentna interkonekcijska ponuda za povezivanje na fiksnu mrežu MC-maloprodajna cijena xT - veleprodajna cijena (lokalna LT, jednostruki tranzit ST, dvostruki tranzit DT) Sve cijene su u izražene u KM bez PDV					

Podnosilac zahtjeva tvrdi da Telekom nameće nelojalne cijene interkonekcije Podnosiocu zahtjeva (0,0195 KM + PDV) u odnosu na maloprodajnu cijenu za svoje korisnike usluga (0,2 KM + PDV) čime onemogućava efikasnu konkurenciju na tržištu pružanja ovih usluga. Ovako mala razlika između maloprodajne i veleprodajne cijene usluga privrednog subjekta Telekom ne ostavlja mogućnost održive konkurencije na tržištu, jer ne ostavlja prostora za formiranje konkurentne cijene od strane Podnosioca zahtjeva prema korisnicima usluge fiksne telefonije. Naime, ta razlika je u slučaju lokalne terminacije približna faktoru reda 1, dok je u državama Evropske unije taj faktor reda 7. Konkretno, u Sloveniji u 2009. godini taj faktor iznosi 8.

Podnosilac zahtjeva pretpostavlja da Telekom naplaćuje svim alternativnim operaterima istu cijenu za usluge koje im pruža, obzirom da Telekom ima RIP dokument i da regulativa tu precizira jednake uslove u odnosu na samog sebe, dakle, podrazumijeva iste uslove kao što ih ima i sam Telekom.

Podnosilac zahtjeva tvrdi da je operater sa značajnom tržišnom snagom dužan drugim operaterima omogućiti terminaciju u svojoj mreži pod jednakim uslovima koje ima sam za pozive unutar vlastite mreže, pozivajući se na član 15. stav (1) Zakona o Komunikacijama BiH koji između ostalog propisuje da »Sukladno načelima nediskriminacije, operater telekomunikacija sa značajnom tržišnom snagom pruža konkurentima na tržištu usluge pod komparativnim okolnostima, jednakim uvjetima...«. Uslov za navedeno je regulacija veleprodajnih cijena unutar mreže operatera sa značajnom tržišnom snagom koja osigurava da alternativni operateri imaju jednake uslove koje ima on sam u svojoj vlastitoj mreži.

Podnosilac zahtjeva traži od Konkurencijskog vijeća da pri ocjeni ovog slučaja prouči predmete Evropske komisije o politici cjenovnih makaza u sektoru telekomunikacija (Odluka Evropske komisije u slučaju Deutsche Telekom od 21.05.2003. godine i Odluka Evropske komisije u slučaju Telefonica iz 2007. godine), obzirom da Konkurencijsko Vijeće BiH u skladu sa članom 43. stav (7) Zakona može u svrhu ocjene određenog slučaja da se koristi odlukama Evropske komisije.

U Odgovoru na Zahtjev za pokretanje postupka Telekom je osporio postojanje dominantnog položaja, i činjenicu postojanja cjenovnih makaza, koje za posljedicu imaju zloupotrebu dominantnog položaja od strane Telekoma. Ne osporava činjenicu da je Telekom operater sa značajnom tržišnom snagom u smislu Zakona o komunikacijama, ali naglašava da postoji značajna razliku između „operatera sa značajnom tržišnom snagom u smislu Zakona o komunikacijama“ i „privrednog subjekta sa dominantnim položajem na tržištu u smislu Zakona o konkurenciji“, ističući da se ova dva pojma ne mogu poistovjećivati.

Vezano za navode da Telekom ima dominantan položaj na području Republike Srpske, Telekom iste osporava pozivajući se na praksu nadležnih organa i samog privrednog subjekta Aneks da pri utvrđivanju relevantnog geografskog tržišta za usluge telekomunikacija konstatuju da je relevantno geografsko tržište područje Bosne i Hercegovine. Telekom upućuje i na Rješenje Konkurencijskog vijeća u postupku ocjene koncentracije broj 01-03-26-035-6-II/07 od 15.01.2008. godine u kojem je kao relevantno geografsko tržište određeno pružanje usluga fiksne telefonije na području Bosne i Hercegovine.

Telekom je istakao da posjeduje infrastrukturu za fiksnu telefoniju na području Republike Srpske, a prenosni sistemi se nalaze i na području Republike Srpske i Federacije Bosne i Hercegovine. Infrastrukturu koju posjeduje, Telekomu omogućava da pruža uslugu fiksne telefonije krajnjim korisnicima na cijeloj teritoriji BiH, dok su tačke povezivanja sa alternativnim operatorima određene RIP dokumentom i trenutno se nalaze samo na teritoriji Republike Srpske.

U pogledu cijene terminacije poziva, na koju je Podnosilac zahtjeva ukazao kao spornu, Telekom je istakao da je cijena utvrđena RIP dokumentom, koja je izrađena na osnovu Pravila 24/2005 donesenog od strane RAK-a, te da je RAK dao svoju saglasnost na isti aktom broj 05-29-3586-3/05 dana 16.09.2005 godine, aktom broj 05-29-4108-2/06 dana 27.11.2006. godine i aktom broj 05-29-2866-2/07 dana 28.11.2007. godine.

Telekom dalje obrazlaže da cijena terminacije poziva u iznosu od 0,0195 KM ulazi u okviru cijena u Evropskoj uniji kada se radi o državama sa sličnim ekonomskim položajem, kao što su Bugarska, Češka i Rumunija. Naime, u skladu sa smjernicama RAK-a, a u vezi sa preporukom EU 98/511/EC, cijene se određuju po osnovu tzv. *benchmarkinga*, odnosno, kao referentne cijene prema odgovarajućim cijenama u EU 15, odnosno EU 10 + zemlje okruženja. Telekom je u pogledu cijena u maloprodaji ograničen ekonomskim uslovima kod svojih korisnika, a u cijeni interkonekcije troškovima koje ima, kao i investicijama koje su uložene u infrastrukturu i konačno razumnom povratu tih investicija i razumnoj dobiti, a što su sve instituti na koje ima

pravo. Na cijenu utiče i konfiguracija terena, koja povećava cijenu održavanja fiksne mreže, što sve ukazuje da je cijena terminacije poziva prihvatljiva.

Osvrćući se na poređenje Podnosioca zahtjeva u pogledu nivoa cijena iste usluge u Sloveniji i Evropskoj uniji, Telekom ističe da poređenje sa članicama Evropske unije, između ostalog Slovenijom, ne može biti dovedeno u vezu sa ovim postupkom iz razloga što je oblast telekomunikacija regulisana, što znači da postoje okviri u kojima se obavlja djelatnost koji su regulatorni i ekonomski. Kada su u pitanju regulatorni okviri, u Sloveniji važe drugi propisi o telekomunikacijama iz tzv. Modernog regulatornog okvira, dok su propisi u Bosni i Hercegovini usaglašeni sa regulatornim okvirom iz 1998. godine. Što se ekonomskih okvira tiče, društveni proizvod po glavi stanovnika u Sloveniji iznosi oko 30.000,00 USD, dok u Bosni i Hercegovini iznosi oko 7.000,00 USD. Takve su i cijene u telekomunikacijama, kako u interkonekciji tako i u maloprodaji, upravljane drugim parametrima u odnosu na Sloveniju. Osim toga, Telekom ističe da je Slovenija proces unapređivanja telekomunikacionog sektora već okončala, dok se u Bosni i Hercegovini današnji nivo razvoja iz Evropske unije očekuje tek oko 2011. i 2012. godine.

Telekom je naveo da je RAK donio Pravilo broj 40/2009 („Službeni glasnik BiH“, broj 22/09), koje će biti u primjeni od 01.01.2010. godine, a koje podrazumijeva povećanje cijene lokalnog saobraćaja do maksimalnih 0,04 KM/min.

Telekom tvrdi da analiza cijena koju je Podnosilac zahtjeva dostavio u Zahtjevu nije kompletna jer se odnosi samo na cijene lokalnog saobraćaja Telekoma, što ne odgovara činjeničnom stanju. Naime, nacionalni saobraćaj prema fiksnim mrežama u BiH uključuje: lokalni saobraćaj, koji je predmet postupka, a koji podrazumijeva saobraćaj unutar mrežne grupe, kao i saobraćaj između mrežnih grupa, kojeg Podnosilac zahtjeva nije spomenuo u Zahtjevu, a koji konkretno za Telekom podrazumijeva saobraćaj između mrežnih grupa Telekoma, i prema mrežnim grupama BH Telekoma i HT Mostara. Prema analizi Telekoma, stvarne margine privrednog subjekta Aneks iznose:

Tabela br. 1

Stvarna margina u lokalnom saobraćaju za Aneks (%)		
Jaki saobraćaj	Slabi saobraćaj	Navod iz Zahtjeva
-17,20	+34,8	-46,50

Telekom je također naveo da Podnosilac zahtjeva nije iskoristio mogućnost povezivanja na lokalne centrale Telekoma, u kom slučaju bi se Podnosiocu zahtjeva lokalni saobraćaj u mrežnoj grupi 051 tarifirao kao jednostruko terminiranje, dok se ostali saobraćaj u ostale mrežne grupe Telekoma tarifira kao dvostruko terminiranje. Telekom je napravio i analizu potencijalnih margina privrednog subjekta Aneks kada bi isti bio povezan na lokalne centrale, u kom slučaju bi iste iznosile:

Tabela br. 2

Potencijalna margina u lokalnom saobraćaju za Aneks (%)		
Jaki saobraćaj	Slabi saobraćaj	Navod iz Zahtjeva
+2,50	+18,5	-46,50

Dalje analize margine privrednog subjekta Aneks u saobraćaju između mrežnih grupa Telekoma, BH Telekoma i HT Mostara prikazane su u narednim tabelama:

Tabela br. 3

Stvarna margina u saobraćaju između mrežnih grupa Telekoma (%)		
Jaki saobraćaj	Slabi saobraćaj	Navod iz Zahtjeva
+42,86	+42,86	Nije navedeno

Tabela br. 4

Stvarna margina u saobraćaju prema mrežnim grupama BH Telekoma (%)		
Jaki saobraćaj	Slabi saobraćaj	Navod iz Zahtjeva
+14,29	+14,29	Nije navedeno

Tabela br.5

Stvarna margina u saobraćaju prema mrežnim grupama HT Mostara (%)		
Jaki saobraćaj	Slabi saobraćaj	Navod iz Zahtjeva
+35,71	+35,71	Nije navedeno

Po pitanju podjele na jaki i slabi saobraćaj, Podnosilac zahtjeva je istakao da se iz strukture saobraćaja koji je priložio Telekom vidi da se značajniji dio saobraćaja ostvaruje tokom perioda jakog saobraćaja, a i da je evropska praksa da se prilikom određivanja cijena vrši analiza jakog saobraćaja.

U pogledu navoda Podnosioca zahtjeva da u konkretnom slučaju treba primijeniti praksu Evropske komisije, Telekom smatra da je u konkretnom slučaju, navođenje predmeta „Deutsche Telekom“ neadekvatno. Za primjenu određenog slučaja potrebno je da budu ispunjene određene pretpostavke kao npr. da okolnosti pod kojima je donijeta odluka pred organima Evropske unije budu u značajnoj mjeri paralelne sa okolnostima u slučaju za koji se primjena traži. Telekom smatra da u konkretnom slučaju ove pretpostavke nisu ispunjene, te ističe da je teret dokazivanja na strani Podnosioca zahtjeva.

Telekom smatra da su navodi Podnosioca zahtjeva da Telekom zloupotrebljava dominantan položaj u pružanju usluga interkonekcije neosnovani, te predlaže da se i Zahtjev odbije kao neosnovan.

Ocjena dokaza

a) Zabranjeni sporazum

U pogledu postojanja zabranjenog sporazuma iz člana 4. stav 1) tačka (d) Zakona Konkurencijsko vijeće je u postupku koji je prethodio donošenju rješenja na nesporan način utvrdilo slijedeće činjenice:

- Telekom svoje poslovanje obavlja u skladu sa Zakonom o komunikacijama i pravilima RAK-a kao sektorskog regulatora iz oblasti telekomunikacija. Naime Telekom, kao privredni subjekat, pruža usluge fiksne, mobilne telefonije i internet usluga u Bosni i Hercegovini.
- Telekom je zaključio šest Ugovora o zakupu kablovske kanalizacije sa trećim privrednim subjektima:

- ugovor između Telekoma i Elektroprenos-Elektroprijenos BiH, Banja Luka, broj 8893/06, zaključen dana 22.11.2006. godine,
 - ugovor između Telekoma i LHB Banka a.d. Banja Luka, broj 1-04-11349/05 zaključen dana 03.03.2006. godine,
 - ugovor između Telekoma i Lanaco kompjuteri i komunikacije Banaj Luka, broj 038/06-U zaključen dana 15.02.2006. godine,
 - ugovor između Telekoma i Koming i Pro d.o.o. Gradiška, 1-04-8849/06 zaključen dana 09.10.2006. godine,
 - ugovor između Telekoma i Terc Trade Company d.o.o Prnjavor, broj 1-04-8848/06 zaključen dana 09.10.2006. godine i
 - ugovor između Telekoma i Elta kabel Doboje, broj 1-04-2978/07, zaključen dana 19.04.2007 godine
- Podnosilac zahtjeva je sa Telekomom zaključio Ugovor o kolokaciji dana 28.11.2006. godine čiji su predmet bili fizička kolokacija i iznajmljivanje kablovske kanalizacije, a koji ugovor je je raskinut dana 29.10.2007. godine, usljed promjene RIP dokumenta. Naime, usljed promjene RIP dokumenta ponuda za kolokaciju je izmijenjena na način da usluga iznajmljivanja kablovske kanalizacije nije više sastavni dio ponude već samo ponuda uspostavljanja interkonekcije. Dosledno izmijenjenom RIP dokumentu, Telekom je prestao biti u obavezi da nudi uslugu iznajmljivanja kablovske kanalizacije u sklopu usluge interkonekcije. Ova usluga nije više u ponudi Telekoma kao sastavni dio RIP dokumenta ni kao komercijalna usluga u cjenovniku Telekoma. Da je ovako poslovanje Telekoma u skladu sa Zakonom o komunikacijama, potvrdio je RAK davanjem saglasnosti na RIP dokumenat br 05-29-1236-4/07 od 17.08.2007. godine, a i u svom mišljenju u aktu broj: 05-29-1973-2/06 od 08.08.2006. godine.
- RAK je svojim aktima potvrdio da Telekom posluje u skladu sa Zakonom o komunikacijama i pravilima koje propisuje RAK kao sektorski regulator.

Postavlja se kao sporno da li je Telekom zaključivanjem navedenih ugovora o zakupu kablovske kanalizacije sa drugim privrednim subjektima, zaključio zabranjene sporazume u smislu člana 4. Zakona i Podnosioca zahtjeva doveo u nepovoljan položaj u odnosu na konkurenciju i time povrijedio odredbe člana 4. stav 1. tačka d) Zakona.

Iz podataka spisa predmeta proizilazi da je Podnosilac zahtjeva registrovan kao alternativni operater javne fiksne telefonije i da želi da sa Telekomom zaključi ugovor o iznajmljivanju kablovske kanalizacije u cilju pružanja usluga javne fiksne telefonije. Međutim, Telekom je odbio zaključiti takav ugovor, iako je već zaključio 6 Ugovora o zakupu kablovske kanalizacije sa drugim privrednim subjektima. Telekom je navedene ugovore zaključio sa privrednim subjektima koji se ne bave pružanjem usluga javne fiksne telefonije, a koju činjenicu ne osporava i Podnosilac zahtjeva.

Polazeći od nesporne činjenice da privredni subjekti sa kojima je Telekom zaključio Ugovor o zakupu kablovske kanalizacije ne pružaju usluge javne fiksne telefonije, Telekom samim time nije mogao Podnosioca zahtjeva dovesti u nepovoljan položaj u odnosu na konkurenciju u pogledu pružanja usluga fiksne telefonije, čime nije povrijedio odredbe člana 4. stav 1. tačka d) Zakona.

Telekom je Podnosiocu zahtjeva ponudio i druge načine povezivanja komunikacijskih tačaka na lokalne centrale Telekoma, što također upućuje da Podnosilac zahtjeva nije doveden u nepovoljan položaj u odnosu na konkurenciju u pogledu pružanja usluga fiksne telefonije, ali Podnosilac zahtjeva je takve mogućnosti odbio iz razloga što smatra da iste nisu finansijski isplative i da to nije prihvatljiv poslovni model.

Osim toga, Odlukom o politici Telekomunikacija Bosne i Hercegovine za period od 2008-2012 godine («Službeni glasnik BiH» broj 8/09) je predviđena liberalizacija sektora fiksne telefonije, a da do potpune liberalizacije javni operateri za pružanje fiksne telefonije imaju određenu zaštitu u korištenju postojeće infrakstrukture, te da u ovom periodu nadležni organi preduzimaju određene mjere kako bi se u predviđenom roku u potpunosti liberizovao ovaj sektor, a što se iz podataka spisa može i vidjeti da se u tom pogledu odvijaju aktivnosti.

Navode Podnosioca zahtjeva da su četiri privredna subjekta (od ukupno šest) koji imaju zaključen Ugovor o davanju u zakup kablovske kanalizacije sa Telekomom njegovi konkurenti jer pružaju internet usluge nisu mogli uticati na donošenje drugačije odluke u pogledu postojanja zabranjenog sporazuma od strane Telekoma. Ove navode Podnosilac zahtjeva ničim ne dokazuje, a iz zaključenih Ugovora o zakupu kablovske kanalizacije se to ne može vidjeti. Ovim ugovorima privredni subjekti uzeli su u zakup kablovsku kanalizaciju od Telekoma za svoje potrebe, a ne za pružanje usluga javne fiksne telefonije.

Dalje, sam Podnosilac zahtjeva navodi u Zahtjevu, Ugovor o kolokaciji od 28.11.2006. godine zaključen je u cilju realizacije Ugovora o interkonekciji, što ukazuje da je usluga zakupa kolokacije i kablovske kanalizacije Podnosiocu zahtjeva potrebna u cilju realizacije pružanja usluge fiksne telefonije krajnjim korisnicima. U konkretnom slučaju relevantno tržište je tržište pružanja usluga kablovske kanalizacije i predmet spora nije pružanje usluga interneta i kablovske televizije, već usluge fiksne telefonije, a privredni subjekti sa kojima je Telekom zaključio ugovor o zakupu kablovske kanalizacije, a što i među strankama i nije sporno, nemaju licencu za pružanje usluga fiksne telefonije, pa samim time i nisu Podnosiocu zahtjeva konkurenti u pružanju usluga fiksne telefonije.

Konkurencijsko vijeće je cijenilo i ostale navode koje je Podnosilac zahtjeva iznio u postupku da je Telekom zaključivanjem navedenih ugovora odnosno zaključio zabranjene sporazume iz člana 4. Zakona i utvrdio da isti navodi nisu osnovani i da ne mogu uticati na donošenje drugačije odluke.

Dakle, cijeneći sve izvedene dokaze posebno kao i u njihovoj međusobnoj povezanosti, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da ne postoji zabranjeni sporazum između Telekoma i drugih privrednih subjekata kojim je Podnosilac zahtjeva doveden u nepovoljniji položaj u odnosu na konkurenciju, odnosno, ne postoji povreda člana 4. stav. 1 tačka d) Zakona radi čega je odlučio kao u tački I. i II. dispozitiva ovog rješenja.

b) Zloupotreba dominantnog položaja

U pogledu zloupotrebe dominantnog položaja na način propisan članom 10. stav 2) tačke (a), (b) i (c) Zakona, Konkurencijsko vijeće je u postupku koji je prethodio donošenju rješenja na nesporan način utvrdilo slijedeće činjenice:

- Telekom je operater sa značajnom tržišnom snagom u smislu Zakona o komunikacijama proglašen Odlukom RAK-a broj: 03-29-2374-1/07 od 09.10.2007. godine i da je cijena usluge terminacije poziva utvrđena RIP dokumentom, a koja je izrađena u skladu sa Pravilom 24/2005 i da je RAK dao saglasnost svojim aktom broj: 05-29-2866-2/07 od 28.11.2007. godine, te da se navedena usluga pruža po istoj cijeni svim zainteresiranim licima.
- Telekom obavlja svoju djelatnost u skladu sa propisima iz oblasti komunikacija, koja je uređena Zakonom o komunikacijama i propisima donesenim na osnovu istog i da je za provođenje ovih propisa nadležan RAK, kao sektorski regulator. Telekom, kao operater sa značajnom tržišnom snagom, dužan je drugim operaterima nuditi usluge pod komparativnim okolnostima, kao što ih koristi za vlastite potrebe, te da je ta činjenica osnov za liberalizaciju tržišta fiksne telefonije a što je sve u skladu sa Zakonom o komunikacijama.
- Telekom je jedini telekom operater na području Republike Srpske koji pruža uslugu interkonekcije i nesporno je da isti ima dominantan položaj na relevantnom tržištu.

Postavlja se kao sporno da li Telekom zloupotrebljava dominantni položaj u smislu člana 10. stav 2. tačka a), b) i c) kako to tvrdi Podnosilac zahtjeva.

Podnosilac zahtjeva ističe da razlika između maloprodajne cijene pretplatnicima Telekoma za uslugu pozivanja i veleprodajne cijene terminacije koja se fakturiše za uslugu interkonekcije iznosi 0,0005 KM, čime Telekom zloupotrebljava dominantni položaj na način direktnog nametanja nelojalnih kupovnih i prodajnih cijena kojim se ograničava konkurencija. Međutim, kako je nesporno utvrđeno da je cijena usluga interkonekcije određena u skladu sa RIP dokumentom na koju je RAK dao saglasnost, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da Telekom ne zloupotrebljava dominantni položaj nametanjem nelojalnih kupovnih i prodajnih cijena i drugih tržišnih uslova i da nije povrijedio odredbe člana 10. stav 2. tačka a) Zakona.

Također, iz podataka spisa predmeta proizilazi, a što i nije sporno među strankama, da je Podnosilac zahtjeva imao i druge mogućnosti tehničkog razvoju i pružanja usluga fiksne telefonije u korist potrošača koje mu je Telekom nudio u skladu sa RIP dokumentom i Odlukom o politici sektora telekomunikacije Bosne i Hercegovine za period 2008. - 2012. godine, a koje mogućnosti Podnosilac zahtjeva nije prihvatio. Naime, Telekom je Podnosiocu zahtjeva nudio mogućnost povezivanja na lokalne centrale Telekoma. U vezi sa navedenom mogućnošću Podnosilac zahtjeva navodi da to nije prihvatljiv poslovni model, iznoseći razloge što povezivanjem na lokalne centrale alternativni operater ostvaruje mogućnost za povezivanje sa korisnicima na lokalnom nivou, dok se korištenjem tranzitnih centrala, što je slučaj sa Podnosiocem zahtjeva, omogućava povezivanje na cjelokupnom području koji ta tranzitna centrala

pokriva. Povezivanje na lokalnom nivou ujedno zahtjeva velike troškove infrastrukture koje se usljed razvoja tehnologija VOIP-a pokazuju neosnovanim i poslovno neprihvatljivim.

Shodno ovim činjenicama, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da Telekom nije ograničavao Podnosioca zahtjeva u pružanju usluge fiksne telefonije u pogledu tehničkog razvoja na štetu potrošača, i da nije u tom pogledu zloupotrijebio dominantan položaj iz člana 10. stav 2. tačka b) Zakona.

Nadalje iz podataka spisa nesporno proizilazi da se usluga terminacije pruža pod istim uslovima svim zainteresiranim licima, a što stranke u postupku i ne osporavaju. Dosljedno tome, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da Telekom ne primjenjuje različite uslove za iste ili slične vrste poslova sa ostalim stranama čime ih dovodi u neravnopravan i nepovoljan konkurentski položaj i ocijenilo je da ne postoji zloupotreba dominantnog položaja iz člana 10. stav 2) tačke (c) Zakona.

Konkurencijsko vijeće je cijeno navode Podnosica zahtjeva da se u ovom predmetu primjeni praksa Evropske unije, pozivajući se na predmet Evropske komisije „Deutsche Telekom“. Naime, članom 43. stav 7) Zakona je propisano da se Konkurencijsko vijeće radi ocjene određenog slučaja može koristiti sudskom praksom Evropskog suda pravde i odlukama Evropske komisije. Konkurencijsko vijeće smatra da u ovom konkretnom slučaju nema potrebe za istim. Ovo stoga što je poslovanje u oblasti telekomunikacija detaljno regulisano pravnim propisima Bosne i Hercegovine, a osim toga Zakon o konkurenciji je u potpunosti usaglašen sa regulativom Evropske unije u oblasti tržišne konkurencije, pa se pravilnom primjenom ovih propisa na nesporan način može utvrditi da li postoji povreda Zakona ili ne. Osim toga nije ni adekvatno primijeniti praksu slučaja „Deutsche Telekom“ na ovaj slučaj iz razloga što su tehnički nivo razvijenosti, uslovi u kojima se pružaju usluge i sl. neuporedivi u ova dva predmeta.

Konkurencijsko vijeće je imalo u vidu i činjenicu, kada je utvrdilo da Telekom ne zlopotrebljava dominantni položaj, da razlika između maloprodajne cijene pretplatnicima Telekoma za uslugu pozivanja i veleprodajne cijene terminacije iznosi samo 0,0005 KM i da je takva cijena znatno manja u poređenju sa cijenama drugih operatera koje pružaju iste usluge kako u okruženju tako i Evropskoj uniji, ali ta činjenica nije mogla uticati na donošenje drugačije odluke. Naime, Telekom, kao što je utvrđeno, posluje u skladu sa važećim propisima i ima određene pogodnosti, u skladu sa važećom Politikom razvoja sektora telekomunikacija, u pogledu korištenju postojeće infrastrukture kako bi u dogleđno vrijeme vratio uložena sredstva. Također, Pravilo broj 40/2009 („Službeni glasnik BiH“, broj 22/09), koje će biti u primjeni od 01.01.2010. godine, podrazumijeva povećanje cijene lokalnog saobraćaja do maksimalnih 0,04 KM/min čime se i Podnosilac zahtjeva dovodi u povoljniji položaj u pružanju usluga fiksne telefonije.

Konkurencijsko vijeće je cijeno i ostale navode Podnosioca zahtjeva kojim tvrdi da Telekom zloupotrebljava dominantni položaj i ocijenilo da isti navodi nisu osnovani i da ne mogu uticati na donošenje drugačije odluke.

Cijeneći sve navode i dokaze koji su utvrđeni u postupku kako pojedinačno tako i u međusobnoj povezanosti, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da ne postoji zloupotreba dominantnog položaja Telekoma u pogledu cijena usluga interkonekcije i da ne postoji povreda člana 10. stav. 2 tačka a), b) i c) Zakona radi čega je odlučilo kao u tački III. i IV. dispozitiva ovog rješenja.

Troškovi postupka

Odluku o troškovima, Konkurencijsko vijeće je donijelo na osnovu odredbi člana 105. stav 2. i 3. Zakona o upravnom postupku BiH.

Naime Telekom je podnio zahtjev za nakanadu troškova u iznosu od 10.607,20 KM. Konkurencijsko vijeće je odlučilo da prizna samo troškove zastupanja koji su bili nužni i opravdani u ovom postupku u skladu sa Tarifom o nagradama i naknadi troškova za rad advokata u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 68/05), i to troškove: za sastavljanje obrazloženog Odgovora na Zahtjev u iznosu od 700,00 KM, za pristup na usmenu raspravu dana 26.08.2009. godine u iznosu od 700,00 KM, za odsustvo iz kancelarija zbog prisustva usmenoj raspravi u iznosu od 660,00 KM, za sastavljanje obrazloženog podneska nakon usmene rasprave u iznosu od 700,00 KM, povećanje od 100% na zbir navednih iznosa zbog posebne težine predmeta i zahtjevanog stručnog i specijalističkog znanja u iznosu od 2.760,00 KM, za dnevnicu zbog ostajanja na putu u Sarajevu duže od 12 sati u iznosu od 200,00 KM, troškovi za gorivo za put na relaciji Banja Luka – Sarajevo – Banja Luka u iznosu od 216,00KM, što sa uračunatim PDV-om od 17% ukupno iznosi 6.945,12 KM. U ostalom dijelu zahtjeva nisu priznati troškovi.

Pouka o pravnom lijeku

Protiv ovoga Rješenja nije dopuštena žalba.

Nezadovoljna stranka može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana prijema, odnosno objave ovoga Rješenja.

Predsjednik

Dr. Stjepo Pranjić